

RODEČI PRAPOR

Izhaja v Ljubljani vsak dan opoldan.

Naročnina za avstro-ogrske kraje mesečno 2 K, za Nemčijo 2-25 K, za Ameriko 2-75 K.

Posamezna številka 10 v.

Reklamacije so poštnine proste. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Inzerati. Tristopna petit-vrstica 28 vin. za enkrat, 20 vin. za dvakrat; večkrat po dogovoru.

Glasiló jugoslovanske socialne demokracije.

45. šteV.

V Ljubljani, v pondeljek, dne 13. maja 1907.

Leto X.

NASLOVA: Za dopise, rokopise za list: Uredništvo »Rodečega Prapora«, Ljubljana. — Za denarne pošiljave, naročila na list, reklamacije, inzerate i. t. d.: Upravništvo »Rodečega Prapora«, Ljubljana, Frančiškanske ulice šteV. 8/L.

DELAVCI!

Hribar je kandidat kapitalistov.

Hribar je kandidat stranke, ki delavstvu ni privoščila volilne pravice in mu je tudi sedaj ne privošči.

Hribar je kandidat zemljiških špekulantov in stanovanjskih oderuhov, ki pode delavstvo ven iz mesta.

Kregar je kandidat veleposestniških klerikalcev.

Kregar je kandidat stranke, ki delavcu ne privošči mesa in kruha.

Kregar je kandidat stranke, ki hoče delavstvo zadržati v napredku.

Noben zaveden delavec ne bo volil ne liberalnega, ne klerikalnega delavca! Nihče ne bo pljuval v lastno skledo!

Kandidat delavcev je:
ETBIN KRISTAN!

Volite vsi
ETBINA KRISTANA!

Slovenskemu ljudstvu!

Volilci!

V torek, 14. maja 1907, stopili bodo avstrijski državljani na volišče, da izvolijo svoje zastopnike za novi, ljudski parlament, ki bo sedaj prvič sestavljen na podlagi splošne in enake volilne pravice. Prišel je čas, da izreče slovensko ljudstvo svojo besedo o upravi naše države in da izreče svojo besedo tudi o političnih strankah, ki so krive neznošnega gospodarskega in političnega življenja slovenskega ljudstva.

Ponujajo se Vam različne stranke, da volite njihove kandidate poslancem. Kakšne so te stranke in kdo so tisti, ki se Vam ponujajo za zastopnike?

Klerikalna ali Slovenska ljudska stranka je zastopala že doslej slovensko ljudstvo na Dunaju. Z njenimi dosedanjimi uspehi slovensko ljudstvo ni zadovoljno. To je stranka veleposestnikov in graščakov, ki so se zvezali z duhovniki. Glavna naloga te stranke je, da zastopa carinsko politiko, ki varuje interese veleposestnikov in graščakov s tem, da zapira državne meje in onemogočuje uvoz tujih pridelkov. Posledica tega ravnanja je, da se neprestano draževsa živila, ki jih potrebuje siromašno slovensko ljudstvo za svoje vsakdanje življenje. Delavec, mali kmet, obrtnik in sploh vsi, ki si morajo služiti svoj vsakdanji kruh z rokami ali pa glavo, morajo plačevati vedno več direktnih in indirektnih davkov samo zato, da mala peščica veleposestnikov in kapitalistov spravlja v svoj žep vedno večje dobičke in se tako bogati na račun ljudstva. Ta politika je protiljud-

ska. Glavni voditelj te stranke so graščaki in ti so v prvi vrsti: Šušteršič, Povše, Šuklje i. t. d.

Vojaščina velja v naši državi največ. Največ davkov in revščine izvira iz militarizma. In tu je zopet naša klerikalna stranka, ki se goreče poganja za večje izdatke v vojaške namene. Voditelj te stranke dr. Šušteršič se je zavzemal jako goreče za nove topove, za zvišanje vojaštva in za vojno mornarico. Od militarizma pa nima pričakovati slovensko ljudstvo ničesar drugega kakor nova bremena in še večje suženjstvo. Tudi v tem oziru je klerikalizem protiljudski!

Slovensko ljudstvo se trumoma izseluje v Ameriko, ker nima doma več kruha. Graščaki in veleposestniki kot voditelji klerikalne stranke so prišli do izpoznanja, da bi imeli lahko še večje dobičke, če bi mogli ustaviti to izseljevanje, ker bi imeli potem doma več in cenejših delavnih moči. Mali kmetje, posli naj bi se jim izročili na milost in nemilost. Zato hočejo imeti postavbo, ki bi prepovedovala vsako izseljevanje, s čemer bi bili prizadeti posebno zadolženi kmetje.

Pojavljajo se med Vami kandidati te stranke, ki Vam obljubujejo, da bodo odpravili davke. To je politično sleparstvo. Nihče ne more odpraviti davkov, ker bi potem država ne mogla več obstati. Davki se dajo le pravičnejše razdeliti. Naša klerikalna stranka ni storila drugega, kakor da je povišala plačo duhovnikom. 9 milijonov novih davkov se je s tem naložilo delavstvu in kmetom. Ali je bilo tega treba? Saj ima cerkev sama velikansko premoženje, cerkev je sploh največji bogataš v naši državi. In vendar plačuje država vsako leto velikansko svoto, okroglih 150 milijonov v tzv. verski zaklad iz žepov ljudstva, zato da more višja duhovščina, škofje, nadškofje in kardinali živeti sijajno in razkošno. Če se je hotelo odpomeči revščini vaških kaplanov, naj bi se potrebna svota odvzela od milijonov velikanskega cerkvenega premoženja.

Vsa boljša zemlja, posebno pa gozdovi, v kolikor niso v rokah klerikalnih veleposestnikov in graščakov, ima verski zaklad. Ta zemlja naj bi se razdelila med revne in zadolžene kmete.

Klerikalna stranka je pa tudi še v drugih ozirih protiljudska. Ona stremi za tem, da se poslabšajo in odpravijo šole. To zaradi tega, ker upa, da bi neuko in nevedno in vsled tega še bolj siromašno slovensko ljudstvo, še udanejšje kakor doslej služilo oderuhom in špekulantom.

Klerikalna stranka je v nekaterih okrajih postavila za kandidate tudi ljudi, ki so reveži ne le gospodarsko, temveč tudi duševno. Ti ljudje so odvisni od voditeljev te stranke, so le njihovo slepo orodje, s katerim varajo in slepe ljudstvo, da bi ne izpregledalo njihovih protiljudskih namenov.

Ne volite tedaj, volilci, protiljudskih in neiskrenih kandidatov klerikalne stranke!

Pa tudi liberalna stranka vam ponekod usiljuje svoje kandidate. Liberalizem je tako propal, da si ne upa s svojim prvim imenom več na dan. Nastopa pod imeni kakor: narodno-napredna stranka, neodvisni kmetje, narodnjaki, narodna stranka i. t. d.

Vsi ti kandidati so zastopniki kapitala, ki odločno stremi za tem, da se preprečijo socialne reforme za ljudstvo. Oni so bili, ki so se do

zadnjega upirali splošni in enak volilni pravici, zato, ker se boje za svoj žep. Oni so, ki vedno kriče o narodnosti, pa ne mislijo pri tem drugega kakor na to, kako bi še čvrsteje kapitalistično usuznjili slovensko delavno ljudstvo.

Tudi liberalna stranka je protiljudska. Svoje prave kapitalistične namene zakriva s tem, da surovo in neotesano napada posamezne duhovnike.

Liberalci so proti socialnim reformam, ki naj bodo v prid slovenskemu ljudstvu vobče. Liberalci niso nič drugega kakor politični mešetarji, ki ne poznajo drugega kakor žep. Narodnost jim je le fraza in slepilo za lahkoverne ljudi. S svojimi dejanji so to že mnogokrat dokazali, kakor so tudi očitno že izjavili, da so stranka ljudi, ki zastopajo veliki kapital.

Dasi dobro vedó, da jih ljudstvo ne mara, so vendar po nekaterih okrajih nastavili kandidate. To so storili vsled tega, da na tistem varujejo interese veleposestnikov in graščakov, kateri zopet natihoma varujejo interese kapitala. S svojimi kandidaturami hočejo le odvrniti ljudstvo od socialističnih kandidatov, ker vedo, da je socializem edini resni in nevarni nasprotnik obeh in posebno še klerikalizma.

Kričavi boj med liberalci in klerikalci je umeten, ker jim ne gre za ljudstvo in njegove koristi, temveč za posamezne osebe in pa zato, kdo naj vlada: graščak ali pa velekapitalist!

Ljudstvo ne mara in ne potrebuje ne enega ne drugega!

Ne volite tedaj zavratnih liberalcev!

Ne volite klerikalnih graščakov in njihovih podreptnikov.

Kaj zahteva ljudstvo?

Slovensko ljudstvo zahteva 1. narodno avtonomijo, da bode moglo samo odločevati v svoji usodi, svojih davkih, svojih šolah, o svoji upravi brez tujih uradnikov. Oa zahteva skratka: Zjedinjeno Slovenijo!

2. Zahteva socialno reformo kakor zavarovanje za starost in onemoglost za vse delavce, uslužbenice, male kmete in posle, sirote in vdove.

3. Pravično razdelitev davkov, odpravo indirektnih in zemljiških davkov, pa uvedbo progresivnega davka, to je davka, ki se ravna po bogastvu. Če nima kapitalist in veleposestnik pravico ljudstvo izkoriščati, naj ima tudi dolžnost plačevati svojim dohodkom in premoženju primerne davke.

4. Zemlja in gozdovi verskega zaklada naj se razdele med ubožne in zadolžene male kmete in kočarje.

5. Šola bodi brezplačna in svobodna, da more študirati tudi sin delavca in kmeta. Laž je, če trdijo klerikalci in liberalci, da sta delavec in kmet že sedaj preveč učena. Vedno več se moramo učiti, če hoče ljudstvo napredovati in boljše živeti.

6. Da se zmanjša davčna bremena ljudstvu, se mora stremeti po tem, da se nadomesti stalna armada z ljudsko brambo. Za sedaj že pa se mora odločno zahtevati skrajšanje vojaškega

Sodrugí in somišljeniki, spominjajte se volilnega sklada!

službenega časa in pa omejitev vojaških vaj.

7. Da more priti ljudstvo do vlade in samouprave, se mora uvesti splošna in enaka volilna pravica tudi za deželne zbore in za občine. Ljudstvo zahteva politične enakosti!

Ljudstvu naj se da svoboda, da more neovirano napredovati v omiki in kulturi. Kulturna sredstva sploh naj postanejo neodvisna in svobodna.

Odpravijo naj se vsi izjemni zakoni, po katerih ima gotova vrsta ljudi več pravic kot pa ostalo ljudstvo.

To in še mnogo več je treba, da se more osvoboditi slovensko ljudstvo. Da se pa to doseže je treba, da pokaže sedaj vsakdo, ki je za ljudsko in je proti klerikalni in liberalni politiki graščakov in kapitalistov, da voli svojim zastopnikom v novi ljudski državni zbor može iz ljudstva. Samo socialna demokracija je resnično ljudska in resnično slovenska stranka, samo ona pove odkrito in naravnost, kaj hoče in da je njen namen doseči **ljudsko v l a d o**.

Slovensko ljudstvo!

Prebudi se iz dolgoletnega spanja in spomni se časov, ko so graščaki in škofje z železno in razbeljeno krono kronali izvoljenca slovenskega ljudstva, kmetkega cesarja, Matija Gubca.

Volilci! Ne dajte se motiti s praznimi besedami klerikalne ali liberalne stranke, temveč oddajte solidarno svoje glasove kandidatom socialne demokracije stranke, možem iz ljudstva, in sicer:

na Kranjskem:

Volilni okraj: mesto Ljubljana: *Ethin Kristan, pisatelj, Ljubljana.*

Volilni okraj: Ljubljanska okolica: *Josip Petrič, državni železniški strojevodja, Ljubljana.*

Volilni okraj: Radovljica, Tržič, Kranjska gora: *dr. Anton Dermota, odvetniški kandidat, Ljubljana.*

Volilni okraj: Vrhnika, Logatec, Idrija, Cerknica: *Josip Kopač, delavski tajnik, Trst.*

Volilni okraj: Litija, Višnja gora, Radeče: *Ivan Cankar, pisatelj, Dunaj.*

Nemški volilni okraj: Kočevje: *Ignjat Sitter, rudarski tajnik, Trbovlje.*

na Štajerskem:

Volilni okraj: Sodni okraj Maribor, severno od Drave: *Viktor Kukovec, obrtnik, Ljutomer.*

Volilni okraj: Sodni okraj Maribor, južno od Drave: *Vinko Vidmar, blagajniški uradnik, Gradec.*

Volilni okraj: Sodna okraja Ptuj in Ormož: *Vinko Vidmar, blagajniški uradnik, Gradec.*

Volilni okraj: Sodna okraja Celje in Vransko: *Vinko Vidmar, blagajniški uradnik, Gradec.*

Volilni okraj: Sodni okraji Rogatec, Šmarje in Kozje: *Miha Čobal, vodja konsumnega društva, Zagorje.*

Volilni okraj: Sodni okraj Brežice, Sevnica in Laški trg: *Miha Čobal, vodja konsumnega društva, Zagorje.*

Volilni okraj: Sodni okraji Marenberg, Šostanj, Slovenji Gradec in Gornji Grad: *Vinko Vidmar, blagajniški uradnik, Gradec.*

na Koroškem:

Volilni okraj: Borovlje, Dobrlaves, Železna Kaplja, Pliberk: *Ethin Kristan, pisatelj, Ljubljana.*

na Primorskem:

a) Goriško:

Volilni okraj: Goriška okolica: *Fran Milost, časnika, Gorica.*

Volilni okraj: Ajdovščina, Komen, Sežana: *Vinko Kermelj, uradnik pekarske bolniške blagajne, Trst.*

b) Trst:

Volilni okraj: Trst, zunanja okolica: *Anton Jernejčič, uslužbenec o. kr. glavnih skladišč, Trst.*

c) Istra:

Volilni okraj: Buzet, Labinj: *Pavel Bučič, rudar, Labinj.*

Volilci! Uprite se klerikalnemu jerobstvu, politiki graščakov in veleposestnikov.

Odločno zavržite lažiliberalizem in politične spekulante.

Volite ljudsko! Volite napredno in socialistično!

V boj protitemi in suženjstvu in reakciji! Do zmage!

Izvrševalni odbor J. S. D. S.

Volilci! Glasujte:

Proti klerikalni reakciji!

Proti liberalnemu terorizmu!

Proti tercialstvu!

Proti surovosti!

Protestirajte proti vpeljevanju barabstva v politiko!

Glasujte povsod za kandidata jugoslovanske socialno-demokracijske stranke!

Kdo bo volil jutri Kregarja?

Čigav kandidat je Kregar?

Kdo ga je postavil? Ali ljubljansko delavstvo? Ali uradniki in uslužbenci? Ali obrtniki? Kaj še? Kregar, ki je po svoji pasarski obrti popolnoma v rokah duhovščine, je **kandidat duhovščine**, po njenem naročilu ga je postavila Šušteršičeva advokatska kancelija. Sam sicer na vse krpilje taji, da je klerikalec, na vso moč se otepa tega imena, ker dobro vé, da je za kandidata tako priporočilo v sedanjih časih pogubonosno, v časih, ko človeštvo noče prenašati jerobstva in nadvlade posameznega stanu. Toda vse to bojazljivo tajeje mu ne pomaga prav nič! Ali smo že kdaj čuli iz njegovih ust obsodbo nezaslišane zlorabe vere v politične svrhe, ki se godi po naših cerkvah, izpovednicah in prižnicah? Ali se je izrekel kdaj za ločitev cerkve in države, kakor so jo izvedli na Francoskem in kakor jo je že Krist zahteval, rekoč: Dajte cesarju (t. j. državi), kar je cesarjevega, in bogu, kar je božjega? Ali je izjavil kdaj, da se od vzame šola, ki je že po svojem bistvu povsem posvetnega značaja, slehernemu cerkvesemu vplivu in da se uvede civilni, t. j. državni zakon. O vsem tem se je Kregar zavlil v trdovraten molk. Razumljivo je, zakaj! Kot hlapec klerikalne stranke mora Kregar slepo ubogati stranko, samostojne politične misli ne sme imeti. Pri klerikalcih je sploh tako, da navadni prostaki ne smejo samostojno misliti, to opravijo za nje drugi. Klerikalci prenašajo svojo dogmatiko in slepo vero v nezmotljivo avtoriteto, ki so jo vajeni v veri, tudi na politično polje. Škof misli za vse, ostali smejo in morajo le ubogati. Ali pa ni prav tako nesmiselno, da naj kdo drug zame misli, kakor je abotno, da kdo drug zame je ali pije? —

Kregar in žep volilcev.

Ne mislimo očitati Kregarju — kakor bi se dalo z naslova sklepati — nepošteno dejanje! Ne vemo zanj in tudi državni pravdniki nismo. Ali na nekaj drugega hočemo opozoriti. Vsem ljubljanskim volilcem je še dobro v spominu, kakor bi se bilo včeraj zgodilo, da je klerikalna stranka v državnem zboru glasovala za zvišanje duhovske kongruie in s tem požrla davkoplačevalcem celih **devet milijonov**. In dejali so: duhovni so potrebni tega zvišanja. Dobro! Če so potrebni, naj se vzame višjim cerkvenim dostojanstvenikom, ki se kar kopljejo v bogastvu. Naj se vzame tem nerevnim naslednikom revnih apostolov in naj se da nižji duhovščini. — Prav tako dobro store volilci, če si zbudite spomine, da je klerikalna stranka dovoljevala leto za letom, da je država jemala iz žepa davkoplačevalcem srebrne vsote, in jih metala v verski zaklad, iz katerega se plačujejo uradniki čez vse mere bogate cerkve. In ta darila niso mačje solze, tekom časa se jih je nabralo za ogromno vsoto **sto in petdesetih milijonov**. Za toliko je žep davkoplačevalcev po neutrudljivem prizadevanju klerikalne stranke lažji. — Klerikalna stranka meče leto za letom na stotine milijonov militarizmu v žrelo, vsako leto dovoljuje državi atentat na ljudski žep v zadostitev teh krvavih «potreb». Kregar, ki je tej neljudski stranki zapisan, bo moral, tudi če ne bi hotel, glasovati, da se vrže na stotine milijonov ljudskega denarja za topove, vojne barke in druge

take nepotrebne reči. Če primeš klerikalca zastran takih protiljudskih dejanj, se ti izgovarja, da se vrne obilo tega denarja nazaj med ljudstvo, predvsem med obrtnike, ki izdelujejo vojaške potreščine. Ne glede na to, da ljudje, četudi niso vojaki, ne letajo ravno nagi naokrog, da se prav tako oblačijo in obuvajo in hranijo, je ta razlog nesramna klerikalna laž, kajti preklicano malo kanonov in vojnih ladij se izdela v delavnici ljubljanskega obrtnika. Kar vprašajte ljubljanske obrtnike, ti vam bodo povedali, kaj imajo od vojakov, za katere razsipajo klerikalci milijone ljudskega denarja.

Kregar in drago meso, drag kruh in drago mleko.

S klerikalno stranko pa ima ljubljansko prebivalstvo, delavci, uslužbenci in uradniki prav tako kakor obrtniki še druge neporavnane račune. Kdo je kriv neznosne draginje mesa, ki tare vse ljubljance brez izjeme in ki utrjava vsem slojem to najvažnejše živilo človeškega organizma. Poleg prekupecev, ki si za svoje gospodarsko popolnoma neproduktivno delo jemljejo iz žepa konsumentov bogato plačilo, poleg liberalnih mesarjev, ki ceno mesu takoj vzdignejo, čim poskoči cena živine, ki je pa nikoli ne znižajo, če pade cena živini še tako navzdol, dalje poleg liberalne klike na magistratu, ki svojo dolžnost do ljubljanskega prebivalstva na ta način izvršuje, da vse to mirno in s prekrizanimi rokami opazuje, ni nihče drug kriv te neznosne draginje mesa kot klerikalna stranka, ki je zaprla naš trg tuji cenejši živini — na korist graščakov in velikih posestnikov. In še nedavno tega se je odrezal neki klerikalec na shodu v idrijskem volilnem okraju, da morajo klerikalci tirati cene mesa tako visoko, da bo kilogram stal 2 kroni. In s takimi predrznimi obljubami stopa klerikalna stranka pred ljubljanske volilce. — In moka, tudi ta se bode po zaslugi klerikalne stranke podražila na 35 vinarjev. In če se omenjamo nesramno hujskanje, s katerim je klerikalna stranka hotela ljubljancem zdražiti mleko, in česar ljubljanci se sedaj pozabiti ne morejo, je slika te hinavske protiljudske stranke v glavnih obrisih dana.

Kdo bi torej volil Kregarja?

Volil ga bo vsak, kdor si želi popolno vlado duhovščine, kdor bi rad meta svoj pičli denar za cerkve, kanone in barke kdor hoče zdražiti mesa, kruha in mleka, kdor glasuje za Kregarja, glasuje za vse to; in ker je v Ljubljani takih nespačetnih ljudi preklicano malo, se nima Kregar jutri nadajati drugih glasov, kot glasov šenklaške gospode, frančiškanskega klostra in lemenata.

Nemško-liberalno-klerikalna zveza ali Hribar pri deželnem koritu.

Zmerjajo se pijano med seboj. Očitajo zločine in prav po klerikalno se koljejo, ti čedni in spodobni kumpani. Toda vse to zmerjanje, očitanje in klanje je nekaj spektakel za sport; kakor hitro jim stopi pred oči prijazna podoba globokega deželnega korita, postanejo edini in složni, pozabijo na to, kar je bilo, in v bratski vzajemnosti zajemajo iz korita. —

Huda elementarna katastrofa, ki je zadela Ljubljano l. 1895, jo je potresla v vseh nje temeljih. Za državo je nastala dolžnost, da zmanjša po potresu povzročeno bedo, in tej dolžnosti se je država — sicer v nezadostni meri — odzvala. S podporami, brezobrestnimi in triodstotnimi posojili je obdarila deželno in mestno upravo ter posameznike. Da dežela in mesto nista mogla priskočiti bednemu prebivalstvu, je bilo več kot naravno, saj sta bila sama prav tako ali pa še v večji meri po potresu oskudovana kot posamezniki.

Vendar je bil deželni zbor kranjski drugega mnenja. Z zakonom iz l. 1896 je odpustil deželne doklade od hišnega davka za prvih pet let tistim hišnim posestnikom, katerim je dovoljena davčna prostost za 18, oz. 25 let, pod pogojem, ds je stavba dovršena do 23. junija 1900. — Večjih ugodnosti je zahteval v dotični seji dež. zbor Iv. Hribar; po njegovem naj bi se oprostili deželnih doklad poslopja isto dobo, kakor so oproščena od drž. hišnega davka. Ta predlog pa je dež. zbor odklonil, ker ni verjel Hribarjevimi besedam, da bi odpis deželo stal le 350.000 K.

Sredi l. 1900 je potekla doba, v kateri se je dalo pridobiti pravico do davčne prostosti. Država jo je podaljšala do l. 1905 in kasneje do 2. jul. 1908 odnosno do 1910. Takega podaljšanja pa deželni zbor l. 1900 ali 1901, ko je bil za to skrajni

čas, ni sklenil, dasi obstrukcija tedaj še ni polnila deželnozborske dvorane.

Veliko z a č u d e n j e je zavladovalo po Ljubljani, ko se je dež. zbor l. 1905 povrnil na staro vprašanje in odpustil deželne doklade hišnim posestnikom za isto dobo, v kateri uživajo od strani države davčno prostost. Zlasti veselo je presenetil ta deželnozborski sklep ljubljanske novohišarje, saj je vsak prejel nepričakovano deželno darilo zato, ker ima hišo, darilo, ki jim je zle-telo naravnost v žep: stanovanja se vsled tega sklepa niso prav nič scenila, vzlic sklepu so rasla in rasto vedno vidno višje in višje.

Na to darilo prizadeti krogi niso računali, računali pa so nanj povzročitelji deželnozborskega sklepa. Predlog je izšel od posl. Hribarja; podprli so ga kaj vsi poslanci-novohišarji. Tiso vedeli, kaj si s tem sklepom izgovore. Na zunaj so seveda pravili, kakšno podporo so preskrbeli revnim hišnim gospodarjem, ki jim je potres požrl lep del imetja.

Kdo pasotisti revni hišni gospodarji, to je sedaj znano. To so različni Gorupi, Deghengiji, Zupančiči, Hribarji, Dolenci, Predoviči, Pogačniki, Bambergi, Urbanci, Auri i. t. d. Tudi «revno» podjetje «Union» najdeš med njimi. Zato malo pa je med njimi takih, ki jih je potres spravil na kant.

Tej družbi bi morala dati dežela darilo, ki se taksira na približno dva milijona kron, ki pa se bo tekom treh prihodnjih let nedvomno še zelo povišala.

Te vsote deželni zbor ni poznal, ko je storil lahkomišeln svoj sklep. Le Hribarju se je moralo sanjati, da ne bo majhna, kajti izračunil si je bil, da bo znašalo darilo, ki si ga je sam s tem predlogom izposloval dvajset do petindvajset tisoč kron.

Toda, ipak, deželni odbor se je uprl in noče z ozirom na deželne finance izvršiti deželnozborskega sklepa. Hud strah je obšel novohišarje, da jim uide, kar so že skoro imeli. Hud strah je obšel tudi Hribarja in zato pritiska na dež. odbor, da bi sklep izvršil. — Odobravati je nastop dež. odbora, odobravati njegovo opozicijo proti samopašnosti Hribarja in njegovih kapitalističnih oprod v deželnem zboru. Seveda če pomislimo, da sedita v deželnem zboru dva starohišarja, ki se jezita, da po deželnozborskem sklepu nanje prav nič ne odleti, se te naše simpatije do deželnega odbora ohlade na ledišče.

Kakor smo videli, je deležen darov na podlagi famoznega Hribarjevega sklepa le tesen krog hišnih gospodarjev v Ljubljani, ki pripada skoro brez izjeme kapitalistični družbi. Nastane vprašanje, odkod se bode vzela denar za izplačanje tega bogatega darila. Doklade na direktne drž. davke so na Kranjskem že skoro 20 let enake in bodo take ostale: agrarcev, industrijcev, trgovcev to darilo Hribarju in kumpanom, ne zadene. Plačati pa bodo morali ta darila oni sloji, ki prispevajo v kakršnibodijobliki indirektno v deželno blagajno. In to je predvsem proletarijat. Proletariat bo trpel to, kar naj prejme izvestna kapitalistična družba.

Tu ne drži ugovor, da je imel Hribar s svojim predlogom namen povzdigniti stavbarstvo v Ljubljani. Ako bi mu šlo za to, bi bil moral Hribar dotični predlog staviti že l. 1900, ko produkcija stavb in stanovanj ni šla kljub davčnim ugodnostim od strani države prav nič od rok. Ali, ljudje božji, Hribar l. 1900 vendar še ni mogel imeti preporeda Ljubljane tako na srcu — saj še ni bil zgradil svoje palače. —

Tako se gospodari pri nas z javnim denarjem, z denarjem, ki ga nosi ljudstvo v javne blagajne. Koliko časa se bo to godilo? Dokler ljudstvo ne trešči liberalne in klerikalne klike ob tla! Jutri se ponuja za obračun s kapitalističnimi paraziti. Zatorej vsi na volišče za **Etbina Kristana**, kije posvojem socialno-demokratskem programu kandidat ogromne večine ljubljanskega prebivalstva.

Na adresu slovenskega uradništva!

Izpregovoriti hočemo resno besedo tudi Vam, slovenski uradniki, ki tvorite po sedanjí strukturi našega naroda pretežen del onega sloja, ki ga imenujemo slovensko inteligenco. Globok, toda umeten in nepremostljiv prepad Vas loči še sedaj od nas slovenskih delavcev, ki smo Vam bratje po rodu in tovariši po poklicu. Resnica je, ki je ne ovržejo nobeni dozdevni argumenti in katero zakrivajo sedaj le še razni priizgojeni in pridobljeni predsodki, da spadata uradnik in delavec v isti razred sedanje človeške družbe, v razred delavcev, umskih in ročnih, v razred, ki stoji v neizprosni in neizogibnem boju s kapitalizmom, in naj ga reprezentira privatni podjetnik, ali pa občina, dežela, država. Naravno bi torej bilo, in človek bi mislil, da ne more biti drugače, kakor da tvorijo uradniki in delavci eno samo armado, ki se bori

složno, in torej nepremagljivo, proti skupnemu sovražniku, za skupne interese. Pa kaj vidimo! Popolno desorganizacijo čet, ki bi spadale skupaj, neumevanje skupnih ciljev, da, celo nevarnost nasprotujoče si tendence, preziranje in zaničevanje naravnega zaveznika.

Slovensko uradništvo! Ne nameravamo Vas danes prepričevati v Vaši zmoti; danes apeliramo na Vaše srce, na Vaše sočutje s trpiní. Spomni se ti, slovenski uradnik, onih bridkih let, ki si jih prebil kot dijak v mrazu in stradanju, v gmotni in duševni edinštini! Ne zavidamo ti tvojega današnjega kosa kruha, ki itak ni preobilen, ali ne odganjaj ni ti nas od polne skledé, iz katere zajemajo sedaj le nekateri, dasi bi bila dosti velika za vse. Spomni se svojega očeta, svojih bratov, svojih znancev, ki so po večini mali kmetje, mali obrtniki, delavci! Ali pa privoščiš njim boljše usode nego jim je sedaj?

Spomnite se, slovenski uradniki, svojih še nedavnih borb za življenje svojega položaja! Predstavite si, kako bi bilo Vam pri srcu, ko bi še ne imeli osemurnega dela, nedeljskega počitka, pokojnine i. t. d. Ali pa, da bi Vam hoteli te ugodnosti kdo zopet odvzeti! Planili bi pokoncu in država bi se stresla v svojih temeljih, miru ne bi bilo prej, dokler Vam ne bi vrnili, kar ste imeli. In vse to ste dosegli v težkih bojih, združeni v stanovske organizacije, brez razločka narodnosti in kakor vidite, tudi brez izgube narodnosti.

Isto, kar Vi že imate, hočemo tudi mi delavci, po istem stremimo in na isti način se borimo. In Vi? Vi nam očitale naš boj, Vi nam oponašate naše internacionalne organizacije, Vi, ki bi nas morali najbolje razumeti!

Bridke besede nam silijo v pero in težka obtožba se dviga v naši notranjosti proti Vam, ki bi po svojem rodu, po svojem položaju v sedanji socialni družbi morali biti v naših vrstah, naši so-bojevniki, naši pomočniki, naši svetovalci.

Če pa že mislite, da ne morete biti z nami, ne bodite vsaj proti nam! Ne onečaščajte spomina na svoja mlada leta! Glejte, da se v zgodovini slovenske socialne demokracije ne bodo čitale besede: Slovenski uradnik je pomagal zadrževati slovenskega delavca v bedi in odvisnosti.

Volilci!

Okrog 1500 legitimacij in glasovnic ni bilo v Ljubljani dostavljenih. **Kdor ni dobil legitimacije in glasovnice**, naj gre sam po njo na magistrat in naj vzame kako dokazilo seboj. Dobi se jih lahko tudi še v torek. Ne puščajte legitimacij na magistratu, da se jih ne bo zlorabljalo!

Volitve v Ljubljani.

Volilni lokali socialno-demokratske stranke 14. odnosno 23. maja bodo naslednji:

I. volilni okraj, ki voli v veliki dvorani „Mestnega Doma“: gostilna pri Fabjanu (klet „Mestni Dom“);

II. volilni okraj, ki voli v šolski dvorani mestne dekliške osemrazrednice pri sv. Jakobu: gostilna g. Vetrta (pri Pocku) v Florijanskih ulicah;

III. volilni okraj, ki voli v telovadnici c. kr. realke: gostilna „pri Krakovčanu“ na Valvazorjevem (preje Križevniškem trgu);

IV. volilni okraj, ki voli v dvorani otroškega vrtca v bivši meščanski vojašnici v Trnovem: gostilna g. Gerčarja „pri Tostiju“, Cerkvene ul. 19;

V. volilni okraj, ki voli v telovadnici I. mestne deške ljudske šole na Ledini: gostilna „pri Znamnju“ na voglu sv. Petra in Hradskega ceste;

VI. volilni okraj, ki voli v telovadnici I. c. kr. državne gimnazije poleg „Narodnega Doma“: arena „Narodnega Doma“;

VII. volilni okraj, ki voli v šoli na Barju: gostilna „pri Pavšku“ (preje „pri Andrejcu“) na Dolenjski cesti;

VIII. volilni okraj, ki voli v mestni ubožnici v Uematu: gostilna g. Bizjaka nasproti ubožnici.

Osrednji volilni lokal bo v upravníštvu „Rdečega Prapora“ v Frnčiškanskih ulicah št. 7.

Sodruge-volilce se naproša, da se zglašijo v pristojnem volilnem lokalu, predno odidejo na volišče in se zopet povrnejo, ko so oddali glasovnice.

Sodrugí kolesarji ter oni, ki znajo kolesa voziti, naj se danes zglase v upravníštvu „Rdečega Prapora“.

Kolesarji-volilci naj pridejo na volišče s kolesi.

Brez odredbe volilno-agitacijskega odseka naj se med časom volitev noben sodrug ne po-deja v druge volilne okraje ali okoliše.

Brez potrebe naj se nihče ne mudi v osrednjem volilnem lokalu. Sploh so sodrugí zavezani,

brezpogojno pokoravati se odločbam posameznih odborov, kar je potrebno za vzdrževanje reda in discipline.

V volilnih lokalih naj se ne govori preglasno ali celo prepeva. Zahteva se, da se za časa volitev vsakdo kolikor mogoče vzdrži alkoholnih pijač.

Sodrugí nevolilci naj se ravnotako zglase v volilnih lokalih.

Podrobnejša navodila se podado na konferenci, ki bo v ponedeljek zvečer in koje naj se vdeleži vsak sodrug-agitator.

Volilno-okrajni odbor.

Volilna godba.

V Trstu, 9. maja.

To vam je življenje kakor v zadnjih dneh tržaškega predpusta! Kdo bi zameril pajacu, ki vsiljuje občinstvu svoje aristokratske poklone ter skače ob žvenketu kositarjevih ploščic, misleč, da pleše valček ob mamljivih akordih Strausovega orkestra? Človek se privadi tudi predpustnemu življenju in končno tudi današnjemu volilnemu gibanju. Razlike ni, samo na resnost je treba pozabiti v prvem in drugem slučaju. Tega ni treba seveda priporočati tržaškim narodnjakom, saj imajo itak že tisto lepo lastnost, da se prilagode vsakršnim razmeram, vsled česar jim ni treba zapisati programov. Pravzaprav jih ravno vsled te svoje lastnosti ne smejo imeti. Kaj pravzaprav hočejo, ne ve nihče razven odbora pol. društva «Edinost» in če bi tudi kdo drugi kaj o tem vedel kaj za to? Hipoma nagubančijo obraz ter povlečejo iz žepa program soc. dem. stranke. Lep in ugoden je ta program in koristen v dveh slučajih. Pri delavcih se pravi, da je lep in da se strinjajo z njim popolnoma, ko pa ni zraven socialistov, se ga pa «kritizira» in bati.

Dr. Gregorin hodi po Krasu z tržaško slogo in s programom soc. demokracije. Dr. Rybač podpisuje naš program v predmestjih in ga kritizira v mestu. Za delavca delajo po enih, za kmeta po drugih krajih, potem za obrtnika, velekapitalista i. t. d. V Lokvi je neki pristaš narodnjakov rekel, da oni niso proti kanonom, katere potrebujejo za obrambo domovine. In branijo jo imenitno, nič strahu! Nikdar niso naredili ničesar za splošno volilno pravico, sedaj pa hodijo po svetu kakor nje iznajditelji. V Barkovljah so se narodnjaki smejali sodr. Regentu, ki je rekel, da bo treba razširiti volilno pravico tudi na ženstvo in na vse, ki so dosegli 21. leto. Če se jutri zgodi, da bodo imele tudi ženske volilno pravico, bodo takoj prišli na dan ti božji ščurki ter pripovedovali, kaj so vse naredili za njo. Kar so pa sedaj našli slabega na socialistih, je nekaj popolnoma novega. Mi smo namreč tisti, ki jim hočemo vzeti slov. jezik iz cerkve — tako agitirajo za Gregorina na Krasu. — Mi jim nočemo dati ljudskih šol v Trstu. Mislijo namreč, da ne ve nihče več, kako smo prirejali shode ter šli na cesto manifestirat za slovenske šole v Trstu. Oni vam pa prinašajo na dan stvari, ki so se vršile pred kakimi — 15 leti. Lepa godba res, nalašč sestavljena za sedanji volilni boj. Toda žalostno je za stranko, ki si ne upa povedati, kaj pravzaprav hoče, ki se boji svojega programa, pa se lovi za novimi težnjami drugih strank kakor vtoplečenec za slamko, kadar jih rabi in kritizira, tista stremljenja, čim je to oportuno.

Domače stvari.

Liberalna agitacija. Župan Hribar je izdal nekaj razglas, v katerem skuša odvaliti s svojih pleč vso moralčno odgovornost glede zadnjih izgredov. Pred vsem si prepovedujemo za našo stranko take nasvete. Pijano drhal liberalnih agitatorjev, kateri kot strankin predsednik načeluje, pa naj kar iz obličja v obličje ukroti. Vzlic vsemu izvijanju ostane suho dejstvo, da se je liberalna stranka podpredsedstvom župana Hribarja oprijela najpodlejših intolovajskih sredstev. Z vsote-žo padana župana Ivana Hribarja dvojna odgovornost: Enkrat v lastnosti strankarskega predsednika, drugič zadene Hribarja odgovornost vsled škandaloznega ravnanja varstvenih organov kot šefa mestne policije. Hribar to dobro ve. Dobro čuti, da vsa Ljubljana soglasno obsoja nesramno volilno agitacijo njegovo. Sedaj, ko mu je njegovo ravnanje zraslo preko glave, sedaj pa bi se bojazljivo kakor zajec odtegnil odgovornosti in se skril pred najhujšimi posledicami te razdivjane agitacije. Brez-vepešno početje! Moralnični obsodbi, ki je zadela Hribarja in njegovo stranko vsredo zvečer, se pridružijo tokrek 14. maja politična justifikacija nad kliko.

Iz krogov inteligence se nam piše: Vsake požrtvovalnosti mora biti enkrat konec. Ako se hoče priznati resnica, je treba povedati, da je izgubila liberalna stranka že davno naše simpatije. Bilo jih je težko ohraniti, kaj ni storila ničesar za nas. Ampak ostalo je nekaj med nami iz starejših časov, ko ni bilo drugega, kakor liberalizem na

eni in klerikalizem na drugi strani. Ko je nastopil župan Hribar kot ljubljanski kandidat, so se te simpatije zopet nekoliko okrepčale. Tudi se je toliko govorilo po mestu o klerikalni nevarnosti, da je marsikdo med nami, ki je bil že sklenil, glasovati za Etbina Kristana, spremenil svoje mnenje, pa je hotel voliti Hribarja le zato, da ne bi zmagal Kregar. Zadnji dogodki so to korenito predrugačili. Nasilna agitacija Hribarjevih ljudi dokazuje jasno, da so vse govorice o njeni moči izmišljene in sedaj se krepča prepričanje, da lahko zmaga socialni demokrat. V takem položaju bi bilo neodpustno, nastopiti proti socialni demokraciji, to pa tem bolj, ker je nesmiselno, žrtvovati se za stranko, ki nima več bodočnosti in se drži samo po sili, s surovostjo še navidezno po koncu. Zadnji nastopi liberalcev se morajo gabi vsakemu inteligentnemu človeku. Take taktike vendar nismo opazili nikdar pri socialnih demokratih. Spominjamo se, kako so lani socialni demokratje nastopili, ko se je vršila surovost proti njih nasprotnikom dr. Tavčarju in dr. Trillerju. Iz čistega načela, da imej vsakdo svobodo besede, so omogočili svojim nasprotnikom priti do besede. Kakšna razlika med tako toleranco in med razgrajanjem in razbijanjem Hribarjevih agitatorjev! Tukaj divjastvo, tam resnična inteligenca! Kako naj inteligent glasuje drugače kot za stranko, ki rabi res samo kulturna sredstva v svojem boju? Volimo socialnega demokrata in bomo tako dokazali, da znamo ceniti načelno delo in da obsojamo brutalnost.

Magistratarska nesramnost. Siloviti in gnusni volilni boj, ki ga bijejo liberalci za Hribarja, odbija tudi že dostojnejše elemente izmed liberalnih volilcev. Že uvidevajo, da si stranka, ki se bori na ta način, po krivici prideva naslov stranke slovenske inteligence. Čimdalje bolj glasno je godrnjanje zoper voditelje, ki uprizarjajo sami ali po drugih take škandalozne prizore, kakor so se godili v noči od srede na četrtek. Da zaduše to nezadovoljnost v lastnih vrstah in odvrnejo pozornost od svojih pristašev, so začeli liberalni agitatorji po mestu trositi vesti, da so povzročili one nočne izgrede socialni demokrati. — Tako se pa ne damo, gospoda liberalna! Sme stranka delavcev, a smo dostojna stranka, s poštenim orožjem se borimo in naše roke so čiste. Če vas je po dnevi sram vašega ponočnega početja, vaša krivda! Ne napajajte svojih ljudi in ne vzbujajte v njih najnižje živalske instinkte! Človek je politično bitje, ne pa politična zverina. Sicer pa homo o raznih ljubeznivostih, s katerimi nas obkladajo liberalni inteligentje, še izpregovorili prav resno besedo. Za danes samo: sram te bodi, slovensko liberalstvo!

G. H. Feldstein, ki tlakuje liberalcem, je knjigovez pri Gerberju v Ljubljani. Naprošeni smo, da omenimo zaraditega, da se občinstvo ne bo motilo glede osebe.

Grofa Lichtenberg na ljubljanskem gradu sta pretela strankam z odpovedjo stanovanja in z denunciacijo pri delodajalcu, če stranke ne bodo volile župana, trgala sta tudi vabila za naš volilni shod. Upravitelj ljubljanskega grada in njegov sin, izvirna liberalca, spadata tudi nekoliko pod ključ.

Klerikalna surovost. V četrtek je priredila socialno-demokratska stranka shod v Svici pri Dobrovi, na katerem se je z navdušenjem sprejela kandidatura sodr. Petriča. V sosednji gostilni so bili zbrani klerikalci, ko so spraznili 4 sodčke piva, nekako o polnoči, so napadli gostilno Andreja Babnika, kjer se je popoldne vršil naš shod in poškodovali hišo. Divje razgrajanje pijane klerikalne drhali je gospodarja prebudilo; hitel je pred hišo, da pogleda, kaj da je. V tem skoči vojak Anton Štrekelj nad Babnika in mu s sabljo zada rane po glavi in ušesu. Babnik je bil tako spreten, da je izvil vojaku sabljo iz rok, katere je izročil žandarmeriji. Žandarmerija vso zadevo preiskuje. Opozarjamo oblastva, da krivce najstrožje kaznujejo; zasledovali bomo tek stvari in gledali, če bode poklicana oblast pokazala dovolj energije, da spravi razdivjan način političnega boja v civilizirane oblike. — Odgovor dobrovske okolice na to surovost, ki sramoti cel kraj, pa bo ta, da bode volil soglasno sodr. Petriča.

Samo za liberalce! Strah za Hribarjev mandat — je pripravil liberalce popolnoma ob pamet. Halucinirajo pri belem dnevu. Govori se po mestu: Hribarjev poraz, eni pa slišijo kompromis, okoli tavajo pijani liberalni agitatorji, njihovi gospodje pa vidijo nemške, klerikalne in socialno-demokratske zaupnike, ki se shajajo k tajnim dogovorom. Da jih rešimo tega mučnega stanja in deželo obvarujemo škode — blaznica na Studencu je že sedaj prenapolnjena — jim slovesno zatrjujemo, da je bil pakt zadnje sobote opolnoči od zaupnikov vseh treh strank podpisani pod predsedstvom hudiča Bitru. Namesto črnila so rabili kri. Podrobnosti dogovora objavimo takrat, kadar priobčijo liberalci besedilo nemško-liberalne zveze. Za danes samo še to izdamo, da je igral denar veliko ulogo. Šuštersiča smo grdo potisnili: nič več ni lastnik dveh graščin!

Urno koraka surovost; nič ne najde tako hitro obzira, kakor apel na nizke instinkte človeka, ki ima še vedno v kakem skritem kotu svoje duše spečo bestijo. Vse je treba razumeti, tudi

take živalske pojave. Ali delovati na to, da zafatemo take nagone v sebi in da postanemo čimbolj ljudje, je naloga tistih, ki hočejo voditi in učiti ljudstvo. To nalogo je izvrševala socialno-demokratska stranka tudi v najtežavnejših časih; najzagrizenjši nasprotnik ji mora to priznati. In po tej poti hoče korakati dalje, naj se godi kakoli. Zadnji dnevi so jasno pokazali, da je to najnujnejša naloga. V Ljubljani je začelo in takoj je prišel odmev z dežele. Na Vrhniki so se klerikalci, oziroma klerikalke spomnile na svoje tradicije, v Št. Rupertu in v Artičah so klerikalci razbili liberalna, na Bizelskem in v Kapelah liberalci klerikalna shoda. Močna socialna demokracija je najzanesljivejši jez proti taki podivjanosti. Kročiti živalske nagone je pravo narodno, pravo kulturno delo. Na to naj mislijo volilci dne 14. maja!

Obupni manevri ljubljanskih magistratarjev. Zadnji škandalozni izgrede so itak slabe Hribarjeve šanse še bolj poslabšale. Ob izgredu, za katere je vzlic vsemu izvijanju in zavijanju odgovorna vsa liberalna klika, je padla krinka in njena puhlost je postala evidentna. Perfidni manevri «Slovenskega Naroda» se potrjujejo njeno onemoglost. Terorizem, laž, razbijanje in denar — to so njena zadnja sredstva. Najbolj se boje, da pride socialna demokracija v ožjo volitev. To bi radi preprečili; vse drugo je laž. Ožja volitev boče pa neizogibna. Naloga naših somišljenikov je torej, da se udeležijo volitve vsi do zadnjega in da glasujejo brez obzira na vse manevre za našega kandidata, da pridemo s tem lepšimi izgleidi v ožjo volitev.

Magistratovska agitacija, postavljena na laž. Otrčje naivno je klapa liberalnih agitatorjev oznanjala, da Kristan pri volitvah ne prihaja v poštev. Včerajšnja shoda stana laž postavila ta blaznaronadni volilni manever magistratovcev in jim ugasnila slednjo iskrico upanja na zmago ki so si jo s seboj z nečuvnim terorizmom in nedopustnim uradnim pritiskom še podžigali. «Če ne volite Hribarja, vam vzamemo štant!» «Veste, župan je župan, če boste danes ali jutri kaj rabili na magistratu...» «Saj nismo proti cerkvi» — tako se giblje obupna magistratovska agitacija, za katere volte grožnje pa se zavedni ljudski volilci menijo, kakor za lanski sneg, ker vedo da župan je župan, da je od danes do jutri, ljudska volja pa ostane in laško brez usmiljenja pomeče tudi z županom. — Magistratovci so sklicali «velikanski shod» v «Mestni dom» in na «Cesarja Jožefa trg». Na Jožefovem trgu se shod sploh ni vršil ker ni bilo ljudi, v dvorani pa se je nabralo vsega vkup okroglo 500 duš, pred katerimi se je «mož z rodoljubnim srcem» Iv. Hribar na vso moč hvalil «mož z globokim prepričanjem» pa moril s pustimi izročki svoje domišljije. Shod je tako poparil magistratovce, da smo čuli agitatorje (in vino veritas!): Naša stvar je izgubljena in ves nadaljni trud je brezuspešen. — Nasprotno pa se je shod socialne demokracije na vrtu «Narodnega doma» najsijajnejše izvršil; udeležilo se ga je nad 1500 ljudi, ki so z navdušenjem in aplavzom sledili izvajanjem svojega kandidata Etb. Kristana. Kristan je med drugim označil vse liberalne in klerikalne obete o socialnih reformah. zlasti o starostnem zavarovanju za golo slepilo, kajti pri vseh teh reformah ne gre le za to, da se oživijo, temveč tudi kako na čigave stroške se izvedejo. Liberalci in klerikalci žele delati reforme na račun delavnega ljudstva, za kar pa se jim ljudstvo najlaše zahvaljuje. Dalje se je govornik pečal z narodnim vprašanjem. Dokazal je, da je edino socialno-demokratska stranka, ki se bujuje za dobrobit živega naroda, za njega ravnopravnost, dočim se liberalna in klerikalna stranka lovita okrog narodnih fraz in lepih besedi; teh so pa razsodni ljudje že do grla siti. — Oba shoda najjasnejše kažeta, katera kandidatura je v Ljubljani resna. Tega se zavedajo tudi liberalci in zato so začeli apelirati na milosrčnost, sočutje in druge take čute. Ljubljančani so sicer milosrčni ljudje, toda nevrednim svojega sočutja ne raztresajo.

Sadovi pijane magistratovske agitacije. Ko se je prednočnim mestni delavec Koderman vračal z nekega liberalnega shoda, ga je neki drug udeleženec pri šentjakobskem mostu napadel in ga oropal vse imovine, ki jo je imel pri sebi.

Liberalna ptiča. Posebno navdušena Hribarjeva agitatorja sta neki Vrčič in Ivan Drnovšek, stanujoč v Cerkvenih ulicah št. 21. Svojemu ustanovalcu Iv. Tičku sta odvzela glasovnico in mu jo proti njegovi volji izpolnila s Hribarjevim imenom, Smolnikarja pa sta peljala v gostilno, mu plačala žganja in odvzela glasovnico, katere mu še do danes nista vrnila. Na čeden način delajo Hribarjevi plačani agitatorji zaupanje svojemu gospodu. Tema ptičica smo kajpada kot vsem drugim, preskrbeli, da bodeta v zaporu obujala kes nad svojo preveliko navdušenostjo za Hribarja.

Gospod Gruden, kandidat liberalne stranke za šesti volilni okraj, je v nedeljo 5. t. m. poskusil svojo srečo v Borovnici. Shod je otvoril gospod vitez Premerstein, ki je poročal, na kak način je postal bogat in hvalil gospoda Grudna, ki si je znal pridobiti lepo premoženje; potem pa je dal

besedo ljubljanskemu tiskarju gospodu Dragotinu Hribarju, ki je prežvekoval vse fraze gospoda «programa», katere je rabil v Logatecu pri liberalni komediji. Hvalil je socialno demokracijo, da je tako lepo organizirana, ter izrekel željo, naj bi tudi liberalci posnemali to stranko. Potem pa je dobil kandidat Gruden besedo, ki je takoj izjavil, da ne bode dolgo govoril (ker ne zna), pripovedoval je, da ima dobro srce in da je njegova hiša odprta (ker je gostilna) za vsakogar. Če ga izvolijo, bo delal za kmete, ker je kmet. Potem se je pa vsedel. Za njim je govoril mladi Tavčes, ki je na vse pretege hvalil gospoda Grudna, potem je zavpil penzionirani nadučitelj Papler — «živio Gruden», naši so pa zaklicali «živio Kopač» — komedije je bilo konec. Navzoči sodrug Kesler je pričel razkladati socialno-demokratski program v poljudnih besedah, za kar je žel obče odobravanje. Shod se je vršil na dvorišču gospoda Suhadolnika; navzočih je bilo 14 liberalcev, kakih 25 socialnih demokratov in 20 klerikalcev. Klerikalne tercijalke so šle h gospej Suhadolnikovi, da ne bodo več šle na polje delat, če dá še komu prostor za zborovanje. Gospa se je tretjerednic ustrašila, pa je odpovedala za 9. t. m. socialnim demokratom prostor za zborovanje. Hujše nesreče ni bilo. 14. maja bode Gruden v Borovnici slavno pogorel.

Shodi.

Borovnica. Volilni shod, ki je bil dne 9. maja ob 11. uri predpoldne v gostilni g. Petriča se je vkljub nepravilnemu času prav dobro obnesel. Predsedoval je sodrug Furlan, ki je po kratkem nagovoru podal besedo sodr. Kopaču. Ta je v enoinpolurnem govoru pojasnjeval program socialno-demokratske stranke in žel za svoja poljudna izvajanja vsestransko priznanje. Upati je, da bodo še mnogi po kaplanu zapeljani glasovali za delavskega kandidata sodruga Josipa Kopača in ne za klerikalnega podrepnika.

Iz 6. vol. okraja. Dne 6. t. m. je bil dobro obiskan volilni shod v Logatecu pri g. Hodniku. Predsedoval je sodrug Urbas, poročal sodrug Kopač. — Dne 7. in 8. maja, obakrat ob 8. zvečer sta bila volilna shoda na Vrhniki pri Tišlarju. Oba sta bila dobro obiskana, zlasti se je mnogoštevilno udeležilo domače delavstvo. Kandidatura sodruga Kopača je bila na obeh shodih soglasno sprejeta.

Shod v Radečah. Dne 9. maja se je vršil v Radečah v gostilni g. Blaserja volilni shod, na katerem sta poročala kandidata Ivan Cankar in sodr. Sitar. Volilci, večinoma kmetje, so obema govornikom navdušeni pritrdjevali in je bila Cankarjeva kandidatura soglasno sprejeta. Kljub nesramni duhovniški agitaciji, kljub hujskanju in terorizmu bo radeški okraj 14. maja napravil Povsetu jako malo veselja. Za Cankarja bodo glasovali vsi, ki jim svoboda in napredek ni fraza, temveč resna stvar.

Konomlje. 9. t. m. popoldne se je zbralo nad 300 zborovalcev v prostore Močnikove gostilne, da slišijo sodr. Ant. Kristana, ki jih je sklical v svrhu dogovora radi državnoborskih volitev. Sodrug M. Sinkovec je otvoril zborovanje, govoril pa je pol drugo uro sodrug Kristan, ki je prišel z Vojskega v Konomlje. Z velikim zanimanjem so poslušali zborovalci govornikova izvajanja o programu soc. dem. stranke, o liberalnem in klerikalnem programu ter o delovanju protiljudskih strank v državnem zboru. — Klerikalni Oswald, katehet iz Idrije, je prišel tudi krošnjari v Konomlje, ali — na shod se ni upal, da si ga je sodr. Ant. Kristan povabil na en «kozarec», kar je vzbudilo obilo smeha. Kandidatura sodruga J. Kopača je bila z navdušenjem sprejeta. — Po našem shodu šele so klerikalci imeli mal shodič, ko so namreč slišali in videli, da je sodrug Ant. Kristan odšel proti Razpotju. Dosegli pa niso drugega kot da so jih ljudje spoznali, da se soc. demokratov boje.

Pozor, Čobalovi volilci!

Klerikalci razglašajo, da bodo sodrugi na Zidanem Mostu glasovali za drja. Benkoviča. To je nesramna laž, s katero hočejo preslepiti volilce. Ne dajte se ogoljufati, temveč napisite na listek

MIHA ČOBAL,

vodja kons. društva v Zagorju.

Kdor pa razširja take lažnjive vesti, njega ovadite pri državnem pravdnistvu.

Pozor, Kraški volilci!

Nasprotniki razširjajo vest, da je sodrug Kermolj odstopil od kandidature. To je predrzna volilna laž. Kdor jo trosi, njega naznanite neusmiljeno državnemu pravdnistvu. Naš kandidat je in ostane.

VINKO KERMOLJ

v Trstu.

Zahtevajte po vseh gostilnah, kavarnah in brivnicah

„Rdeči Prapor“!

Tiska Iv. Fr. Lampret v Kranju.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Bartl.